

Controlecampagne Vuurwerk

Resultaten 2018-2019

© stock.adobe.com

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (tweetalige pagina)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Regis Massant

Voorzitter a.i. van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

Inhoud

1. Doel van de campagne.....	4
2. Wettelijke basis	4
3. Resultaten.....	6
3.1. De administratieve controle.....	6
3.2. Controle van de veiligheid tijdens het functioneren.....	6
3.3. Correctieve maatregelen	8
4. Besluit.....	11

Lijst van grafieken

Grafiek 1. Resultaten van de controle op de administratieve vereisten.....	6
Grafiek 2. Algemene resultaten van de controle op de technische vereisten.....	7
Grafiek 3. Aantal niet-conforme vuurwerkartikelen voor de verschillende technische vereisten...	8
Grafiek 4. Globale resultaten met de gevraagde maatregelen	11

Lijst van tabellen

Tabel 1. Artikelen die een ernstig risico vormen	9
--	---

1. Doel van de campagne

De controlediensten van de afdeling Veiligheid van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie namen tussen oktober en november 2018 monsters van verschillende pyrotechnische artikelen.

Het doel van de campagne was de veiligheid en de conformiteit van bepaalde categorieën op de markt aangeboden pyrotechnische artikelen te controleren, en erover te waken dat niet-conforme en/of gevaarlijke artikelen uit de markt worden genomen. Op die manier tracht de FOD Economie de veiligheid van de consumenten te verzekeren. De campagne beoogde de controle op de veilige werking van verschillende pyrotechnische artikelen. Daarnaast werd ook aandacht besteed aan de administratieve vereisten, inclusief de technische documentatie.

Voor de campagne werden monsters genomen van de volgende productcategorieën:

- A. Vuurwerk van de categorie F2: vuurwerk dat weinig gevaar en een laag geluidsniveau oplevert en bestemd is voor gebruik buitenshuis in een afgebakende plaats. Dit vuurwerk mag verkocht worden aan personen van 16 jaar of ouder.

De monsters van het vuurwerk van categorie F2 horen tot de volgende types:

- Batterij Romeinse kaarsen: 1 monster
- Knaller: 2 monsters
- Fontein: 3 monsters
- Vuurpijl: 3 monsters
- Vuurwerkbatterij: 10 monsters
- Combinatie van vuurwerkbatterijen: 1 monster

- B. Andere pyrotechnische artikelen van categorie P1: andere pyrotechnische artikelen dan vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik, die weinig gevaar opleveren. De producten mogen verkocht worden aan personen van 18 jaar of ouder.

De monsters van de andere pyrotechnische artikelen van categorie P1 horen tot de volgende types:

- Handfakkel: 1 monster
- Geluidsgenerator: 3 monsters

Voor de campagne werden in totaal 24 pyrotechnische artikelen bemonsterd.

De bemonstering gebeurde gericht: een artikel waarvoor een vermoeden van non-conformiteit bestaat, kreeg de voorkeur. Een voorbeeld is een vuurwerkbatterij waarvan de hoogte groter is dan de breedte.

De monsternamen vond plaats bij Belgische importeurs en distributeurs.

De testen werden uitgevoerd door het geaccrediteerde laboratorium Institutul Național De Cercetare – Dezvoltare Pentru Securitatea Minera Si Protectie Antiexploziva (INSEMEX) (Roemeens Instituut voor onderzoek en ontwikkeling in veiligheid van mijnbouw en explosiebeveiliging) in Petrosani in Roemenië.

2. Wettelijke basis

In België worden de specifieke voorwaarden en essentiële veiligheidseisen voor het op de markt brengen van pyrotechnische artikelen opgelegd door het [koninklijk besluit van 20 oktober 2015](#) betreffende het op de markt aanbieden van pyrotechnische artikelen. Dit is de nationale omzetting van de [Europese richtlijn 2013/29/EU](#).

Het testen van de functionele vereisten gebeurde volgens de volgende normen:

- A. voor vuurwerk van de categorie F2:

- EN 15947-4:2015: Pyrotechnische artikelen - Vuurwerk, Categorieën 1, 2 en 3 - Deel 4: Beproevingsmethoden
- EN 15947-5:2015 Pyrotechnische artikelen - Vuurwerk, Categorieën 1, 2 en 3 - Deel 5: Eisen voor aanleg en prestatie

B. voor andere pyrotechnische artikelen van categorie P1:

- EN 16263-2:2015: Pyrotechnische artikelen - Overige pyrotechnische artikelen - Deel 2: Eisen
- EN 16263-4:2015: Pyrotechnische artikelen - Overige pyrotechnische artikelen - Deel 4: Beproevingsmethoden

De vuurwerkartikelen van categorie F2 werden getest op de volgende vereisten uit de norm:

- Constructiematerialen – Algemene vereisten – Kritische non-conformiteit
- Constructievereisten– Specifieke eisen - Kritische non-conformiteit
- Elementen in batterijen & combinaties – Belangrijke non-conformiteit
- Bescherming van de hoofdlont en reservelont - Belangrijke non-conformiteit
- Bevestiging van het ontstekingsmiddel - Belangrijke non-conformiteit
- Ontsteking van de hoofdlont en reservelont - Belangrijke non-conformiteit;
- Brandduur van de hoofdlont en reservelont - Belangrijke non-conformiteit
- Onzichtbaar branden van Romeinse kaarsen; ontstekingstijd van sterretjes - Belangrijke non-conformiteit
- Integriteit – Algemene eisen - Belangrijke non-conformiteit
- Integriteit – Specifieke eisen - Belangrijke non-conformiteit
- Stabiliteit tijdens de vlucht - Kritische non-conformiteit
- Werking - Belangrijke non-conformiteit
- Hoek bij het opstijgen of bij de vlucht - Belangrijke non-conformiteit
- Stabiliteit tijdens de werking - Kritische non-conformiteit
- Hoogte van de ontploffing - Belangrijke non-conformiteit
- Niveau van de geluidsdruk - Belangrijke non-conformiteit
- Ontploffing en andere factoren - Kritische non-conformiteit
- Brandende en gloeiende delen - Belangrijke non-conformiteit
- Projectie van brokstukjes - Belangrijke non-conformiteit

De andere pyrotechnische artikelen van categorie P1 werden getest op de volgende vereisten uit de norm:

- Methode van ontsteking
- Veiligheidskenmerken
- Controle van de prestaties

Het nagaan van de conformiteit van de etikettering en CE-markering is enerzijds gebaseerd op het koninklijk besluit van 20 oktober 2015 betreffende het op de markt aanbieden van pyrotechnische artikelen en anderzijds op volgende normen:

A. voor vuurwerk van de categorie F2:

- EN 15947-3:2015 Pyrotechnische artikelen - Vuurwerk, Categorieën 1, 2 en 3 - Deel 3: Minimale aanduidingseisen

B. voor andere pyrotechnische artikelen van categorie P1:

- EN 16263-2:2015: Pyrotechnische artikelen - Overige pyrotechnische artikelen - Deel 2: Eisen
- EN 16263-5:2015: Pyrotechnische artikelen - Overige pyrotechnische artikelen - Deel 5: Minimale etiketteringsvoorschriften en documentatie voor eindgebruikers

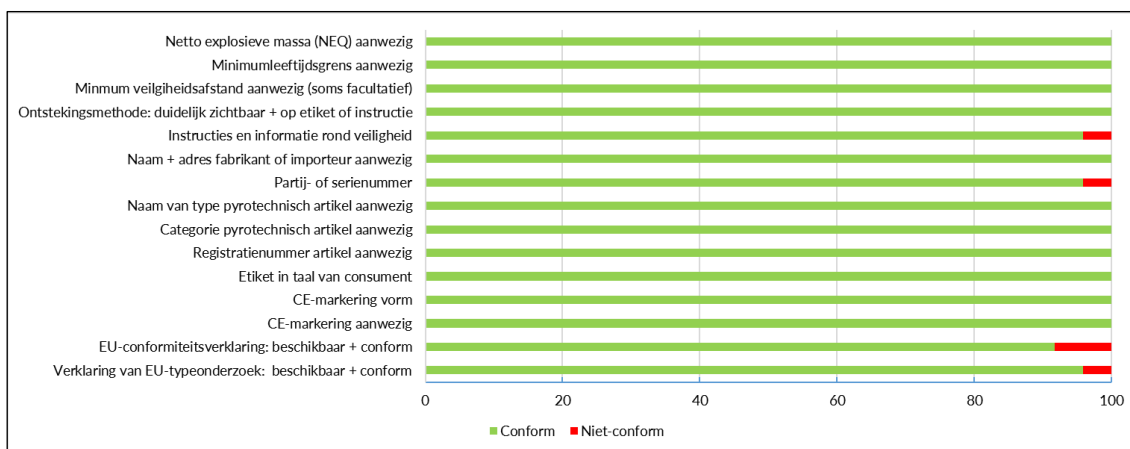
3. Resultaten

3.1. De administratieve controle

Van de 24 pyrotechnische artikelen vertoonden 5 artikelen volgende administratieve tekortkomingen:

- De inhoud van de EU-conformiteitsverklaring was niet volledig of niet correct (2 monsters).
- De inhoud van het certificaat van EU-typeonderzoek was niet volledig of niet correct (1 monster).
- De instructies en informatie rond veiligheid waren niet toereikend (1 monster).
- Het lot- of partij- of serienummer was niet vermeld (1 monster).

Grafiek 1. Resultaten van de controle op de administratieve vereisten

Bron: FOD Economie.

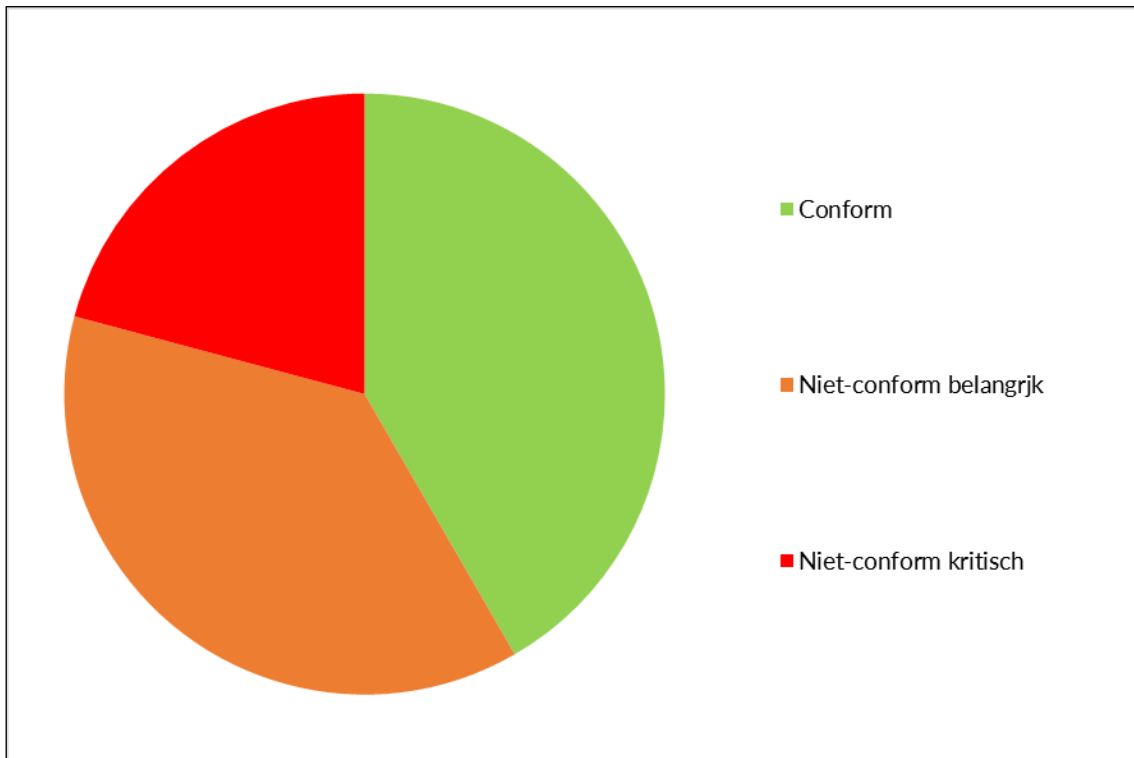
3.2. Controle van de veiligheid tijdens het functioneren

59 % van de monsters toonde niet-conformiteiten tijdens het functioneren bij het controleren op de bovenvermelde normvereisten (14 op 24 monsters).

21 % van de monsters hebben een 'kritische' tekortkoming volgens de norm EN15947-5:2015 of EN16263-2:2015.

38 % van monsters hebben een 'belangrijke' tekortkoming volgens de norm EN15947-5:2015 of EN16263-2:2015.

Grafiek 2. Algemene resultaten van de controle op de technische vereisten

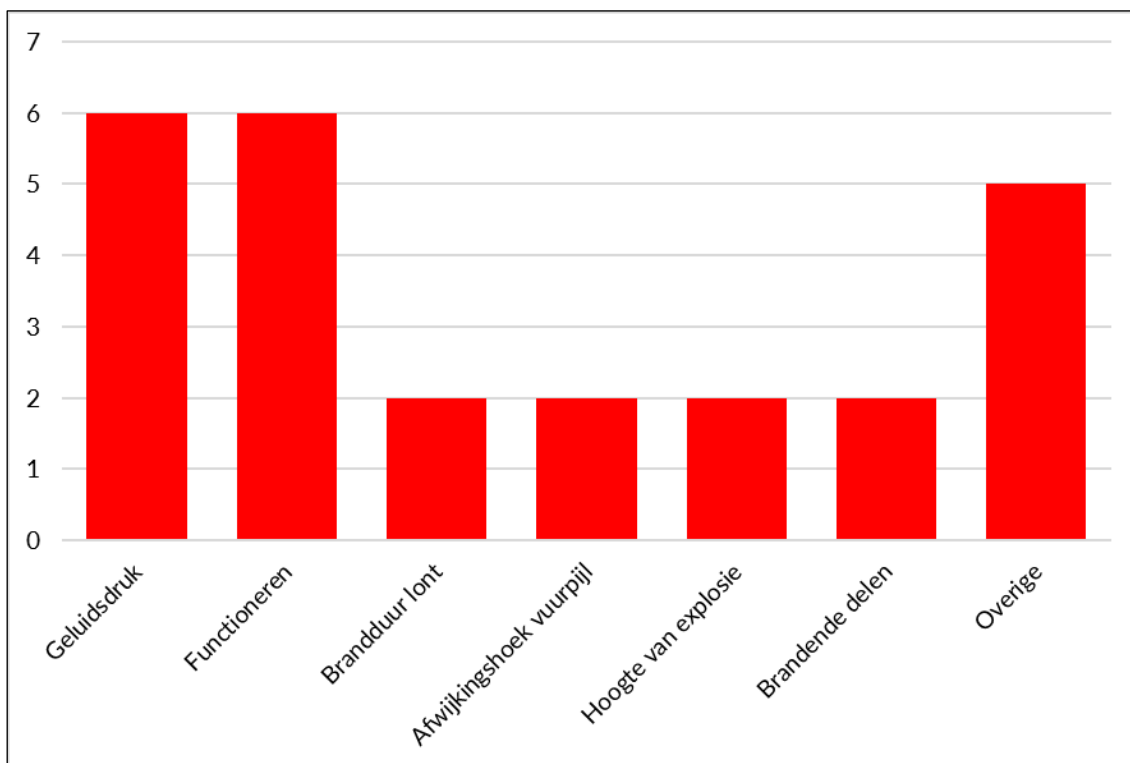

Bron: FOD Economie.

De belangrijkste niet-conformiteiten betreffen:

- 1) Productie van te hoog geluidsniveau: 25% van de monsters (clausule 7.2.7 van norm EN15947-5:2015, clausule 5.1 van norm EN 16263-2), met als hoogste gemeten waarde 129,2 dB(A) voor een batterij waarvan verschillende kokers gelijktijdig ontploften. Ter info: dit komt overeen met een startend vliegtuig of donderslag vlakbij; de pijngrens ligt tussen 120 en 140 dB. De consument loopt risico op gehoorschade.
- 2) Problemen bij het functioneren van pyrotechnische artikelen: 25 % van de monsters (clausule 7.2.2 van norm EN15947-5:2015). Hieronder wordt onder andere verstaan: een artikel dat niet ontsteekt, een artikel waarvan niet alle onderdelen tot ontbranding komen. Het risico is onder andere dat de consument, na het ontsteken en niet functioneren, zijn veilige positie verlaat en het artikel gaat benaderen waarbij het artikel alsnog begint te functioneren terwijl de consument er vlakbij is, met alle gevolgen van dien.
- 3) 2 van de 3 geteste vuurpijlen hebben een te grote afwijkingshoek ten opzichte van de verticale bij het omhoog schieten. Hier is een risico dat de pijl te dicht bij de consument tot ontploffing komt zodat de consument aan een te hoog geluidsniveau wordt blootgesteld. Daarnaast kan smeulend of brandend afval ter hoogte van de consument neervallen.

Grafiek 3. Aantal niet-conforme vuurwerkartikelen voor de verschillende technische vereisten

Bron: FOD Economie.

3.3. Correctieve maatregelen

Op basis van de niet-conformiteiten en dus van gevaren die de pyrotechnische artikelen vertoonden, werden risicoanalyses door de FOD Economie opgemaakt. Het resultaat van die analyses verdeelt de producten in vijf risiconiveaus op basis waarvan maatregelen worden gevraagd:

- **Conform:** er is geen actie nodig. Het artikel voldoet aan de gestelde eisen.
- **Laag risico:** de fabrikant of importeur krijgt een waarschuwing om zijn producten voortaan in overeenstemming met de reglementering te brengen.
- **Middelhoog risico:** de fabrikant of importeur mag zijn voorraad niet meer verkopen of moet zijn producten aanpassen.
- **Hoog risico:** de fabrikant of importeur mag zijn voorraad niet meer verkopen en moet de producten uit de handel nemen of aanpassen.
- **Ernstig risico:** de fabrikant of importeur moet het product uit de handel nemen en het terugroepen door de consument op een gepaste manier te waarschuwen.

Zeven pyrotechnische artikelen vertoonden een ernstig risico als gevolg van die niet-conformiteiten:

- Een categorie F2 vuurpijl die bij ontsteking niet functioneert.
- Twee categorie F2 vuurpijlen die met een te grote afwijkingshoek vliegen ten opzichte van de verticale.
- Een categorie F2 vuurwerkbatterij die tijdens het functioneren ontploft waardoor een te hoge geluidsdruk wordt gecreëerd en enkele ladingen niet zijn afgegaan (lonten nog zichtbaar na afsteken).
- Een categorie F2 vuurwerkbatterij die tijdens de werking omvalt en ontploffende projecties in de veilige zone teweegbrengt.
- Een categorie F2 vuurwerkbatterij die een te hoge geluidsdruk genereert en waarbij in de veilige zone brandende delen neervallen.

- Een categorie P1 geluidsgenerator die een te hoge geluidsdruk opwekt.

FOD Economie heeft aan de fabrikanten of importeurs van deze artikelen volgende maatregelen opgelegd:

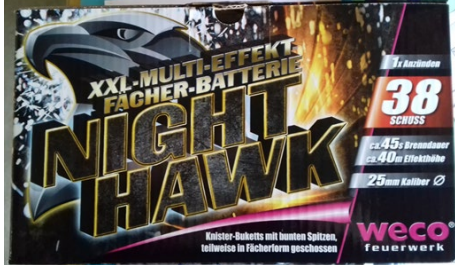
- onmiddellijk de verkoop van het product stopzetten;
- het product uit de handel nemen;
- het product onverwijld terugroepen en de consumenten en/of gebruikers op een aangepaste en doeltreffende wijze waarschuwen.

Voor deze 7 artikelen heeft de FOD Economie Rapex-notificaties¹ opgemaakt:

Tabel 1. Artikelen die een ernstig risico vormen

Referentie	Foto
Trueno Detonante #4 Rapex A12/1476/19 Merk: Salon Roger Fireworks Categorie: P1 Type: geluidsgenerator CE-registratienummer: 1646-P1-043-010-51 Referentie: SP-04 Lotnummer: 2017-SAL-1	 Bron: FOD Economie.
SCORPIO'S Rapex A12/1654/19 Merk: Salon Roger Fireworks Categorie: P1 Type: geluidsgenerator CE-registratienummer: 1646-P1-043-010-51 Referentie: T817B Lotnummer: 2017-SAL-1	 Bron: FOD Economie.
Spyder Rapex A12/1904/19 Merk: Lesli Vuurwerk Categorie: F2 Type: vuurpijl CE-registratienummer: 1008-F2-69244123 Referentie: 02608 (CL1319-3/4) Lotnummer: LE n° 02608 ID-code CL1319-3, CL1319-4	 Bron: FOD Economie.

¹ RAPEX (Rapid Alert System for dangerous non-food products) is het Europese waarschuwingssysteem voor de snelle uitwisseling van informatie tussen Europese lidstaten over gevaarlijke producten, met uitzondering van levensmiddelen, farmaceutische producten en medische hulpmiddelen.

Referentie	Foto
Green Wall Rapex A12/1906/19 Merk: Original Fireworks Categorie: F2 Type: batterij van enkelschotsbuizen CE-registratienummer: 1646-F2-104-027-03 Referentie: 4059 Lotnummer: B150070	 Bron: FOD Economie.
MJÖLNIR 2.0 Rapex A12/1907/19 Merk: Thor Categorie: F2 Type: batterij van enkelschotsbuizen CE-registratienummer: 1646-F2-104-024-03 Referentie: 4307 Lotnummer: B174307-01	 Bron: FOD Economie.
Ghost Scream Rockets Rapex A12/1921/19 Merk: Weco Categorie: F2 Type: vuurpijl CE-registratienummer: 1008-F2-69246131 Referentie : 2916 Lotnummer: 4047291040076	 Bron: FOD Economie.
Night Hawk Rapex A12/1924/19 Merk: Weco Categorie: F2 Type: batterij van enkelschotsbuizen CE-registratienummer: 1008-F2-69249100 Referentie: 350015-48 Lotnummer: 4047291047389	 Bron: FOD Economie.

1 pyrotechnisch artikel, namelijk een categorie F2 knaller, vertoende een **middelhoog** risico ten gevolge van zowel het niet functioneren van sommige monsters als het leveren van een te hoog geluidsniveau bij monsters die wel functioneren.

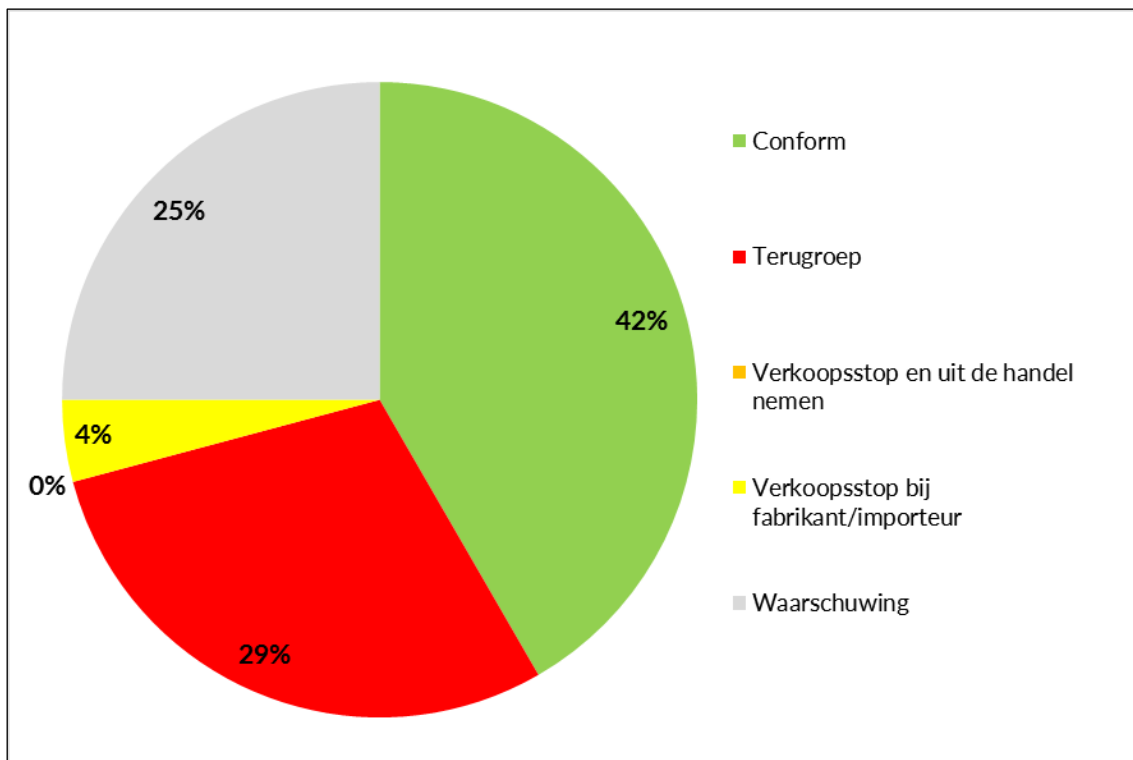
FOD Economie heeft aan de fabrikant of importeur van dit artikel volgende maatregel uitgevaardigd: onmiddellijk de verkoop van het product stopzetten.

Zes artikelen vertoonden een **laag risico**:

- Een categorie F2 vuurpijl die opstijgt met een hoek die licht afwijkt van de verticale en die een iets te hoog geluidsniveau produceert.
- Een categorie P1 geluidsgenerator met een te korte ontstekingstijd.
- Twee categorie F2 vuurwerkbatterijen waarbij de reservelont moet worden gebruikt om het artikel opnieuw te ontsteken, in overeenstemming met de gebruiksaanwijzing, alvorens het volledig functioneert.
- Een Romeinse kaars waar de pyrotechnische effecten op een te lage hoogte tot ontploffing komen, maar waarbij het geluidsniveau binnen de normen blijft.
- Een categorie F2 combinatie van vuurwerkbatterijen waarvan een deel niet ontsteekt, maar waarbij na ontsteking van de reservelont in overeenstemming met de gebruiksaanwijzing, het artikel volledig functioneert.

In dat kader heeft FOD Economie naar de fabrikant of importeur van die artikelen een waarschuwing gestuurd.

Grafiek 4. Globale resultaten met de gevraagde maatregelen

Bron: FOD Economie.

4. Besluit

Veertien van de 24 gecontroleerde pyrotechnische artikelen vertoonden niet-conformiteiten bij de functionele testen.

Drie producten die op functioneel vlak niet conform waren, vertoonden ook administratieve tekortkomingen. Daarnaast waren er 2 producten die functioneel geen tekorten vertoonden, maar wel administratieve tekortkomingen vertoonden. Het betreft hoofdzakelijk het afleveren van de correcte EU-conformiteitsverklaring.

29 % van de geteste pyrotechnische artikelen vertoonden een ernstig risico.

Voor de niet-conforme producten werden de nodige corrigerende maatregelen genomen door de betreffende marktdeelnemers: een terugroepactie werd opgezet, de verkoop van het artikel werd gestopt en het werd uit de handel genomen of het product werd niet meer verkocht.

Alle corrigerende maatregelen worden verder opgevolgd en gecontroleerd.